נקנה הטבר בכל מקום שהוא. ואם תאמר והיכי מוכח מהכא דמילי במילי מיקרי הא הכא לא קא שעבוד הטבר דבלאו הכי שעבד נכסיו דמוכר שדהו בעדים גובה מנכסים משועבדים ואין מועיל אלא לקנות שבר עצמו וי"ל דמשמע ליה בכל ענין בין החזיק בעדים בין בלא עדים שלא נשתעבדו נכסיו ובכל ענין תהני נקנה הטבר בכל מקום שהוא אבל אכתי קשה דהיכי מוכח מהכא דמיקרו מילי במילי דהכא לא חזיק דמיקרו אלא לענין שבר מכר הכתוב בשם מוכר לגוקח ובהכיא ודאי מהכיא מסירה בלא כתיבה לגולי עלמא אבל מוכר לו נתן שבר שיש לו על אחריס לעולם לא מקרו במילי במסירה לחודה עד שיכתוב ונראה לפרש דהכי פריך והא אגב מילי ניהו וקנין גרוע הוא (ה) דאפ"ה מקרי בלא מסירה לקנות שעבוד שבר הכתוב בשמו א"כ אפילו בשבר שאינו כתוב בשמו חועיל מסירה בלא כתיבה כיון דשעבוד כל כך הל לקנות ומשני אגב שאני דאין אגב קנין גרוע דעליס קנין אגב כמסירה גמורה דהא לאפי' דבר דאין נקנה בחליפין נקנה אגב קרקע ומשיב כמסירה ומשיכה והגבהה ורביע שמועל מפרש דהשתא לא אסיק אדעתיה קנין אגב וס"ד דקני במה שנתרלה לו וקשה דא"כ אמאי איצטריך למימר כיון שהחזיק בקרקע נקנה כו' כיון שאינו קונה ע"י כך וי"ל דס"ד דלא נתרלה לו עד שיחזיר ומ"מ מילי ניהו כיון דקני ע"י מה שנתרלה:

רב פפא הוו ליה תריסר אלפי זוזי (ב"ק דף קד: וסס) דהוה מסיק קשה דהיכי קנינהו ניהליה ואכן נמי היכי כתבינן הרשאה אמלוה הא אמר בפ' מי שמת (נזקין דף קנב) מתנת שכיב מרע שכתב בה קנין ארכבה אחרי ריכבי כו' הרי הא כמתנת שכיב מרע שאם אמר הלואתו לפלוני הלואתו לפלוני משמע דבריה לא מלי למיקני הלואה אפי' בקנין דהתם בקנין אייבי וליכא למימר דהתם מיירי בהלואה מטבע שאינו נקנה בחליפין דא"כ בתנם נקנו הלואה דהוה ליה למימר מטבעותי לפלוני ושוב דאמרי' התם (דף קמח.) למימרא דסבר רב נחמן מילתא דאיתא בבריא איתא בשכיב מרע דליתא כו' והאמר רב נחמן שכיב מרע שאמר הלואתי לפלוני כו' ומשני הואיל ויורש יורשה אי נמי במעמד שלשתן הוה ליה למימר דאיתא בבריא אפילו בהלואה דמטבע אגב קרקע ואור"ח דתקנת חכמים היא לענין הרשאה שיוכל לעשות שליח אפילו בהרשאת מלוה אע"ג דאין יכול להקנותה וכי

גמ' איסמייה. מקמי מתניתין: **תפרנס מפניתא בשאדוקין בו.** לאדוקין: **היכי דמי.** דמיפלגי רבי יהודה ורבנן: **איניתא דקרו ליה.** בתנם נקנו הלואה דהוה ליה למימר מטבעותי לפלוני ושוב דאמרי' התם (דף קמח.) למימרא דסבר רב נחמן מילתא דאיתא בבריא איתא בשכיב מרע דליתא כו' והאמר רב נחמן שכיב מרע שאמר הלואתי לפלוני כו' ומשני הואיל ויורש יורשה אי נמי במעמד שלשתן הוה ליה למימר דאיתא בבריא אפילו בהלואה דמטבע אגב קרקע ואור"ח דתקנת חכמים היא לענין הרשאה שיוכל לעשות שליח אפילו בהרשאת מלוה אע"ג דאין יכול להקנותה

ונבקר קורין בקר. ולא המר: **סבי גרסינן המר זכין ליה בקר לא זכין ליה.** ואמאי קאמר רבי יהודה דדמים מודיעין שמכר את הבקר והלא בקר היא בכלל המר דימא לשון שלו כך הוא שקרא גם לבקר המר ואפילו בשאדוקין בו אמי לא קני דהא לא מפלגינן בין אדוקין לשאינן אדוקין כדמפלגינן גבי קרון ופרדות ולקמיה בשמעתין אמי אמרינן דמתניתין מילי מילי קתני: **סבי גרסינן ואנא דקרו ליה אמי לבקר המר כולה זכין ליה.** דכי האי גוונא גרסינן גבי המוכר בית לחבירו עלמא קורין גם לבקר המר וגם הדמים מודיעין, עליה דמוכר רמיא לגלויי דלא בקר קא מזבן אלא הטור לבדו ומדלא פירש המר שמכר הכל: **ס"ג לא נריכא בשאבא דאיכא דקרו ליה המר המר ולבקר בקר ואיכא דקרו אמי לבקר המר.** והשתא מספקא לן בהאי גברא מהי **ורבנן סברי.** כיון דיש קורין לבקר בקר ולא קרו ליה המר לא אמרינן הדמים מודיעין דדלמא האי מייהו הוא ולא מכר את הבקר דיד לוקח על המתמונה דאוקי ממונא בחזקת מריה ולא אמרינן דמים מודיעין אבל היכא דכל בני העיר קורין לבקר המר כיון דפשיטא לן דהאי גברא רגיל לקרות גם לבקר המר וגם הדמים הרבה יש כולה זכין ליה: **נאי אין הדמים רגיל.** כלומר נהי אמי דאין הדמים כדין כל אולמה יהבי משמעות דבטל המקח בפרק הזהב (ב"מ דף מס:) ובשמעות מלומנס אמרינן קנה ומחזיר אולמה ובפשוט הוא מחילה:

ה"ג

באותה ששנינו א) **כותבין שטר למוכר אע"פ שאין לוקח עמו** "כיון שהחזיק זה בקרקע נקנה שטר בכל מקום שהוא וזו היא ששנינו ב) נכסים שאין להן אחריות נקנין עם נכסים שיש להן אחריות בכסף ושטר וחזקה? ג) אגב שאני דהא מטבע, דלא ניקני בחליפין, ואגב ארעא ניקני "כי הא ג) **רב פפא** הוו ליה תריסר אלפי זוזי בי רוזאי, אקנינהו ניהליה לרב שמואל ב"ר אחא אגב אסיפא דביתיה כי אתא, נפק לאפיה עד תווך: אבל לא מכר לא את העבדים ולא את המרצופין ולא את האנתיקי וכו' ד) מאי "אנתיקי" אמר רב פפא ה) עיסקא דבגווה: **מתני'** ו) "מכר את הקרון לא מכר את הפרדות מכר את הפרדות לא מכר את הקרון ז) מכר את הצמד לא מכר את הצמד מכר את הבקר לא מכר את הצמד ח) **ר' יהודה** אומר הדמים מודיעין כיצד: אמר לו "מכור לי צימדך במאתים זוז" הדבר ידוע שאין הצמד במאתים זוז, וחכמים אומרים "אין הדמים ראיה: **גמ'** תני רב תחליפא בר מערבא קמיה דרבי אבהו "מכר את הקרון מכר את הפרדות" והא אנן "לא מכר" תנן "אמר ליה איסמייה, אמר ליה לא תיתרגם מתגיתיך 'באדוסין בו': מכר את הצמד לא מכר את הבקר וכו': היכי דמי **אילימא** דקרו ליצימדא "צימדא" ולבכר "בקר" פשיטא צימדא זבין ליה בקר לא זבין ליה **ואלא** דקרו ליה נמי לבקר "צימדא", כוליה זבין ליה: **לא צריכא** באתרא דקרו ליה לציצמדא "צימדא" ולבקר בקר, ואיכא נמי דקרו לבקר "צימדא" **ר' יהודה** סבר הדמים מודיעין **ורבנן** סברי אין הדמים ראיה, ואי אין הדמים ראיה ליהוי ביטול מקח וכי

כלומר ששנינו. שמותר לעשות כן אע"ג דמיחזי כשיקרא דאין כאן הפסד לשום אדם אלא למוכר עצמו שאם יאבד הטבר וימצאנו לוקח שכתב בשמו יטענו שלקחו מזה המוכר ואי הוא לא חייס להכי אתן לא חיישינן בשבילו: **כיון שהחזיק זה.** הלוקח בקרקע מסקינא דמילתיה דאמורא הוא ולא מן המשנה: **נקנה הטבר.** שנכתב קודם המכירה זה הלוקח בכל מקום שהוא שהרי דעתו של מוכר להקנות הטבר ללוקח וקני ליה לשבר אגב קרקע כדין כל מטלטלין הנמכרין עם קרקע שנקנין בחזקת קרקע כאילו עבד משיכה במטלטלין גופייהו וכדמפרש: **וזו היא ששנינו כו'.** בקדושין (דף כו.) נפקא לן מקראי: **שאין לוקח אחריות.** מטלטלין ושבר: **שיש לוקח אחריות.** מקרקעי: **בכסף ובשטר ובחזקה.** בכסף שקבל מן הקרקע לו שהחזיק בה נקנין גם מטלטלין וקס"ד הטבר דהטבר במילי בעלמא מיקרי שנתרלה המוכר להקנות ללוקח ואע"פ שלא בא הטבר לידו ללוקח קני ליה, כ"ש לעניל דטבר בטבר מיקרי דאילו הכא אפילו במילי גרידי קני ליה בלא טבר וכ"ש דמיקרי במילי הכתובים בטבר: **ומשני מאי דקני שבר אגב ארעא שאני.** דכיון שהחזיק בקרקע קני ליה לשבר אגב ארעא, דמקראי נפקא לן בקדושין ולא הייט 'מילי' אלא מעשה גדול הוא כמשיכה הממון עצמו: **דהא מטבע כו'.** בפרק הזהב והתם מפרש טעמא: **בחליפין.** בקנין סודר: **אגב אסיפא.** סף ביתו מקרקע כדי שיכיאם לו והייט הרשאה ואילו לא אקנינהו ניהליה לא הוו יהבי ליה דלא ליחייבו בחזנסא דאורחא כדאמר בב"ק: **נפק לאפיה.** מרוב שמחתו מעולתו שהביא: **עד תווך.** מקום במסכת נדה (דף נג:) וכך שמו ולשמעינן אתא המשום קנין זה מסרו לו המעות דכיון דנפק לאפיה שמעינן דהביא המעות: **הנבדים.** המשמרים והמהגיגים הספינה: **המרצופין.** שקין גדולים שבהן משימין הפרקמטיא אשר בספינה: **עיסקא דבגווה.** פרקמטיא שבה: **מתני' קרון.** עגלה: **הפרדות.** המושכות בקרון ובשלשלן בו מיירי כדמפרש בגמ' דרך פרדות לקרון ומר לבקר וכליס לאמור: **נמר.** הוא הטור וכלי העגלה קטנה והעגלה עצמה המחברין את השוורים יחד: **לא מכר אם נלמד.** דברי הכל היא אלא דפליגי רבי יהודה ורבנן בפירוש דהך מילתא דלרבי יהודה זימנין מכר זימנין לא מכר ולרבנן לעולם לא מכר: **אין הדמים ראיה.** אלא במתנה ביקש ליתן לו המותר אי נמי ליהוי מקח טעות כדאמרינן בגמרא ויחזיר לו מעותיו ויטול אמדו: שקשורין ביחד בשעת המכירה הלכך הכל מכר ומתניתין בשאין אדוקין בו אמי לא קני דהא לא מפלגינן בין אדוקין לשאינן אדוקין כדמפלגינן גבי קרון ופרדות ולקמיה בשמעתין אמי אמרינן דמתניתין מילי מילי קתני: **סבי גרסינן ואנא דקרו ליה אמי לבקר המר כולה זכין ליה.** דכי האי גוונא גרסינן גבי המוכר בית לחבירו בבירה גדולה בפרק המוכר את הבית (נעיל דף פא:): **כולה זכין ליה.** ואמאי אמרי רבנן אין הדמים ראיה הא ודאי כיון דכולי עלמא קורין גם לבקר המר וגם הדמים מודיעין, עליה דמוכר רמיא לגלויי דלא בקר קא מזבן אלא הטור לבדו ומדלא פירש אמרינן שמכר הכל: **ס"ג לא נריכא בשאבא דאיכא דקרו ליה המר המר ולבקר בקר ואיכא דקרו אמי לבקר המר.** והשתא מספקא לן בהאי גברא מהי **ורבנן סברי.** כיון דיש קורין לבקר בקר ולא קרו ליה המר לא אמרינן הדמים מודיעין דדלמא האי מייהו הוא ולא מכר את הבקר דיד לוקח על המתמונה דאוקי ממונא בחזקת מריה ולא אמרינן דמים מודיעין אבל היכא דכל בני העיר קורין לבקר המר כיון דפשיטא לן דהאי גברא רגיל לקרות גם לבקר המר וגם הדמים הרבה יש כולה זכין ליה: **נאי אין הדמים רגיל.** כלומר נהי אמי דאין הדמים כדין כל אולמה יהבי משמעות דבטל המקח בפרק הזהב (ב"מ דף מס:) ובשמעות מלומנס אמרינן קנה ומחזיר אולמה ובפשוט הוא מחילה:

הגהות הב"ח

(ה) תוס' ד"ה נקנה וכו' ותפ"ה מיקי:

עין משפט נר מצוה

יב א מיי' פ"ו מהלכות מכירה הל' יג ופי' בהגהות וכמ"מ:
יג ב מיי' שם ופי' בכר"ל סמג עשין סב טוש"ע חו"מ סי' סו סעיף י:
יד ג מיי' שם הלכה ו סמג עשין סב טוש"ע חו"מ סי' רג סעיף ח:
טו ד מיי' שם טוש"ע שם סעיף מ:
טז ה מיי' שם סמג שם טוש"ע שם ופי' קכב סעיף ח ופ"ס:
יז ו מיי' פכ"ז מהלכות מכירה הל' כ סמג עשין סב טוש"ע חו"מ סי' רכ סעיף ב:
יח ז מיי' שם טוש"ע שם סעיף ד:
יט ח מיי' שם הל' ג טוש"ע שם סעיף ח:
כ ט מיי' שם הל' ג טוש"ע שם סעיף ב
ועיין בכס"מ:
כא י מיי' שם טוש"ע שם סעיף ד:

נוסחא

מה' תנאים אי אמרינן "בנמים מודיעין" במקרה טו מכירת בית ביוקר דאם אבטל לפ"ק טעלמא נמכר אחרו נמי רבינו גרשום

נוסחא נ"ב מתני' יום בנ"מא דעדיין לא בא השטר לידו נקנה לו השטר. אלמא דמילי במילי השטר קונה בלא מסירה: ומשני האי דקני השטר אגב ארעא שאני הואיל דהחזיק בקרקע דהא מסבא וכו' אבל בעלמא לא קני בלא מסירה: אגב אסיפא דביתיה. אגב חצירו שהיא לסוף ביתו: כי אתא. רב שמואל: נפק רב פפא לאפיה עד תווך. כלומר עד אותו מקום מרוב שמחתה שהביא לו מעותיו: פיסקא דבגווה. המשמרים העבדים. המשמרים את הספינה: ולא את הסרצופין. שנושאים בהסרפרקמטיא מספינה ליבשה: אנתיקי עיסקא דבגווה: פרקמטיא פיסקא מכרא את הקרון. העגלה סתם: לא מכר את הפרדות. שמושכין את הקרון משום דלא שייכי לקרון. דרך פרדות למשוך קרונות ודרך שוורים לחרוש ודרך חמור למשוי ודרך טוס לרכיבה: א"ל איסמי. מקמי מתני': א"ל תתרגם מתניתך. בקשורין הפרדות בקרון בשעת מכירה משא"ה מכר הפרדות. אבל במתני' לא היו אדוקין בו: מכר את הצמד סתם לא מכר את הבקר. דהואיל דלא פירש. צמד היינו השור שמעמידין בו את השוורים: ר' יהודה אומר וכו' וחכ"א אין הדמים ראיה. שמא במתנה רצה ליתנם לו: ואיכא דקרו נמי לבקר צימדא. ומש"ה קאמרי רבנן הואיל דאיכא דוכתא דקרו לציצמדא ציצמדא ולבקר בקר לא מכר את הבקר הואיל דלא פירש אע"ג דאיכא דקרו לבקר ציצמדא: ור' יהודה אומר הדמים מודיעין. אע"ג דלא אמר דהו מכורין: ולרבנן אם אין הדמים מודיעין היכי הוה הסקה קיים והא אית ביה כמה וכמה אונאה מכל וכל ובדין הוי דיבטל כולו מקח דיותר משתות הוי אונאה ובטל מקח דהדבר ידוע שאין הצמד שוה משתים ולא